

ที่ พร ๐๐๒๓.๔/๑๓๔๗

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑ ๑๔๑๕

ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยกรณีผู้ร้องเรียนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย เนื่องจากการอุดกในรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดิน และ母ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา โดยสรุปว่า ผู้ประกอบการขุดดินจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพื่อประกอบการขุดดิน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม จึงมีข้อเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกใบอนุญาตแจ้งการขุดดินหากมีปัญหาขัดข้องให้มีการประสานหารือ ไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย เป็นการเฉพาะและควรมีการอบรมให้ความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ออกใบอนุญาตแจ้งการขุดดิน

จังหวัดแพร่พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้ประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตแจ้งการขุดดิน จึงขอให้อำเภอแจ้งข้อเสนอแนะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และเทศบาล เมืองแพร่ขอให้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นายวิเชียร อนุสาสน์นันท์
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๕ ต่อ ๕๐๑ - ๕๐๕
ผู้ประสาน นายกิริชภู จันทร์รวมสุข ๐๖๔๗๔๒๔๔๐๒

ก.ส.ส.
กรุงเทพมหานคร
x word x

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๖/ว ๑๔๗๑๔

สำนักงานส่งเสริม...	โครงการท้องถิ่นจังหวัดแพร...
เลขรับ...	๒๙๕๑.
วันที่...	๑๔ ก.พ. ๒๕๖๔
เวลา...	๑๔.๓๐ น.

231 / ๑๔ ก.พ. ๖๔ / ๐๙.๓๐๖.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผด ๐๘๐๓/๑๓๕๕
ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยกรณีมีผู้ร้องเรียนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย เนื่องจากการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติ การขุดดินและถอนดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา โดยสรุปว่า ผู้ประกอบการขุดดินจะต้องแจ้งต่อหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพื่อประกอบการขุดดิน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม จึงมีข้อเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดินจะต้องพิจารณาประกอบกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบก่อนที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดิน หากมีปัญหาขัดข้องให้มีการประสานหรือ ไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะ และความมีการอบรมให้ความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาออกใบรับแจ้งการขุดดินต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

เลขที่ ๑๗๒๙ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๖
ชั้นที่ ๓๔๙
โทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๖๔
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ที่ ๘๘๐๓/๑ หมู่๑๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ ๒๙๑๔๖
ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๔
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๙๙๙๙ /๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๖ แผ่น

ด้วย ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีกล่าวอ้างว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดอนอินพี และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย จังหวัดยะลา ไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดต้นโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผลการดำเนินการในโอกาสแรกด้วย
จักษุบุญยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

วิภาดา พานิช

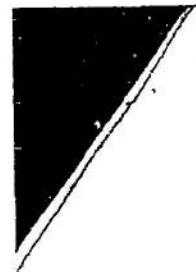
ผู้อำนวยการ บัญชีและการบัญชี
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอนสูน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๘๗๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓๘๗๖๘

www.ombudsman.go.th

คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๑

เรื่องร้องเรียนเลขคดีที่ ๑๙๒๔/๒๕๖๒

เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๓๐๗๓ / ๒๕๖๒

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๑. ผู้แจ้ง/ผู้ร้องเรียน

๒. ผู้ถูกร้องเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอินพลี จังหวัดยะลา

๒.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง จังหวัดยะลา

๓. ประเด็นเรื่องร้องเรียน

ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาและแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอินพลี และองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ดำเนินการ ตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักครอบชุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ดินข้างเคียง ได้รับความเสียหาย

๔. ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบัดดินของผู้ประกอบการตั้งอยู่ ณ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔, ๑๘๕, ๑๘๖, ๑๘๗ และ ๑๘๘ ถนนสายเลียบบึงคราย หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองอินพลี อำเภอปะเนาเปรี้ยว จังหวัด ยะลา อยู่ในเขตการใช้บังคับตามกฎหมายที่ให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลให้บังคับเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้ประโยชน์ที่ดินไว้ตามข้อ ๑๐ ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) บริเวณหมายเลข ๓.๑ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือ เกี่ยวกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้มีที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบ ของแปลงที่ดินที่ยื่นขออนุญาต ที่ดินประเภทนี้ ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมตามที่กำหนด (๑) โรงงาน ทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานตามประเภท ชนิด และจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ ตามบัญชีท้ายกฎหมายนี้ และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมทั้งชุมชน ซึ่งหากพิจารณาจากทำเล สถานที่ตั้งของก่อ

การท่องเที่ยว

จังหวัดยะลา

/ประกอบ...

จังหวัดยะลา ๒๕๖๒

เจ้าหน้าที่ฝ่ายบังคับ非要務

ประกอบกิจการดังกล่าวจะชัดต่อภูมิประทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้ปัจจุบันไม่สามารถถือกิจการในอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวกับการขุดดินได้ เนื่องแต่
เป็นกิจการที่ได้ดำเนินการก่อนประกาศใช้บังคับภูมิประทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๔๕
ประกอบกับประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์
ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกภูมิประทรวงให้ใช้บังคับผังเมือง
รวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ใช้บังคับดังเดิมตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒
และถือได้ว่าแผนผังตามประกาศดังกล่าวข้างต้นเป็นผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองตามมาตรา ๓๒
แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินจึงต้องพิจารณาตาม
ประกาศฉบับดังกล่าว

จากการตรวจสอบพบว่าขอบบ่อดินพังทลายลงมาจากฝั่งดินของผู้ร้องเรียนจริง ทำให้ดิน
เกิดความเสียหายเคลื่อนตัวยาวประมาณ ๑๐๐.๐๐ เมตร กินเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบล
ดอนอิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทองจึงออกคำสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถอนดิน หรือจัดการ
ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถอนดิน และดำเนินการเบรี่ยบปรับ
ซึ่งคู่กรณีได้มีการไก่เล็กข้อพิพาทโดยผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท แล้ว และ
ผู้ประกอบการยินยอมแก้ไขถอนดินปรับคืนที่นาที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และหากปรากฏภายหลังว่ามีการ
ชำรุดบริเวณจุดเดิมอีกผู้ประกอบการยินดีที่จะซ่อมแซม ซึ่งผู้ประกอบการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขป้องกัน
การพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้กลับสู่สภาพเดิมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจ่ายค่าชดเชยให้กับผู้เสียหาย
จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ปัจจุบันยังมีได้มีการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและ
ถอนดิน พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้กับผู้ประกอบการ

ต่อมา สำนักงานผู้ดู理การแผ่นดินได้หารือไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักงาน
โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการขุดดิน
และถอนดิน พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสรุปว่า ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ หมายความว่า เมื่อผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่ใด การใช้ประโยชน์ที่ดินก็จะต้อง
ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวมกำหนดไว้ เนื่องแต่เป็นกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์
ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป ซึ่งการพิจารณาว่า
กรณีจะถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘
แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดิน
ผิดไปจากที่ผังเมืองรวมฉบับเดิมกำหนดไว้ นอกจากจะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับผังเมืองรวมแล้ว ยังถือ
ได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย และต่อมาได้มีการออกผังเมืองรวมฉบับใหม่ใช้บังคับ

๒๕๖๒/๑๗๗๗

๑๗๗๗

โดยกำหนด...

โดยกำหนดห้ามการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นไว้ด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาก่อนนั้น จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และการพิจารณาได้ด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนกฎหมายที่ว่างให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป เมื่อกฎหมายท่องให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับแล้ว การที่จะได้รับยกเว้น ไม่ต้องถูกบังคับตามกฎหมายท่องดังกล่าวฉะด้วยพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ ที่ดินต้องดำเนินการตามข้อบทเดียวกันประสูตรดังกล่าวฉะด้วยพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ ที่ดินต้องดำเนินการตามข้อบทเดียวกันประสูตรดังกล่าวฉะด้วยพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ ที่ดินต้องดำเนินการมาโดยต่อต่อ (ไม่ขาดช่วง) รวมทั้งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถนน พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้วย สำหรับกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลถอนอิมพลีอกในรับแจ้งการชุดดินในโฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๘๔๕ และเลขที่ ๑๙๔๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเป็น ปอดิน สร้างเก็บน้ำ หรือบ่อจืดเพื่อจามน้ำ ซึ่งเป็นการรับแจ้งการชุดดินเพิ่มเติมภายหลังจากกฎหมายท่อง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับ จึงเป็นการประกอบกิจการที่เข้าลักษณะ โรงงานลำดับที่ ๓ (๒) จึงไม่สามารถดำเนินการได เนื่องจากเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับข้อกำหนด ห้ามของกฎหมายท่องให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามข้อ ๑๐ วรรคสอง (๑)

และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินยังไดหารือไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรมในฐานะที่เป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ สรุปว่าในอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เพื่อประกอบกิจการชุดดิน ซึ่งเป็นโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ตามที่เปลี่ยนโรงงานเลขที่ ๓๓ - ๓๓(๒) - ๓๐๖/๕๗ ฯ สามารถประกอบกิจการในพื้นที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๕ และเลขที่ ๑๙๔๐ หากมีการประกอบกิจการในพื้นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้จะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

๕. ข้อกฎหมาย

- ๕.๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๕.๒ พระราชบัญญัติการชุดดินและถนน พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๕.๓ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๕.๔ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๕.๕ กฎหมายท่องให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕
- ๕.๖ พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๕.๗ ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ ประโยชน์ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. ข้อพิจารณา

ผู้ตรวจสอบการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริง
ปรากฏว่า กรณีการประกอบกิจการในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๗ และ ๑๘๕๐ นั้น ได้มีการแจ้งการชุดดินดังต่อไปนี้ พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับใบแจ้งการชุดดินหรือคุมดินตามพระราชบัญญัติการชุดดินหรือคุมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อมาเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ มีการขายและโอนกิจการ โดยครั้งสุดท้ายได้รับใบแจ้งการชุดดินหรือคุมดินตามพระราชบัญญัติการชุดดินหรือคุมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ เลขที่ ๐๐๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เริ่มชุดดินวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ และจะแล้วเสร็จวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ รวมทั้งยังได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงจาน เพื่อประกอบกิจการชุดดิน ซึ่งเป็นโรงจานลำดับที่ ๓ (๒) ตามทะเบียนโรงจานเลขที่ ๓๓ - ๓๐๖/๕๙๙๗ ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๗ และ ๑๘๕๐ แล้ว การประกอบกิจการในโฉนดที่ดินดังกล่าวมีการป้องกันและจัดการตามที่กฎหมายกำหนด โดยรวมมีการชุดดินเป็นชั้น ๆ ตามแบบ เว้นระยะห่าง จากขอบป่าดินถึงที่ดินบุคคลอื่น ตามแบบกำหนดให้ห่าง ๘๐.๐๐ เมตร เดิมได้มีการเว้นระยะถูกต้อง แต่ปัจจุบันมีประกอบกิจการชุดดินมากกว่า ๑๖ ปี นับตั้งแต่วันที่ซื้อมา ทำให้แนวป้องกันการเคลื่อนด้วยของดินได้เคลื่อนตัวผิดรูปแบบ ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อมีการพังทลายของดินเกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบล ดอนจิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทองได้ออกคำสั่งให้หยุดการชุดดินและสั่งให้แก้ไข และชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายทุกครั้ง/ส่วนกรณีเรื่องร้องเรียน จากการตรวจสอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ดอนจิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทอง และผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า ขอบบ่อดินดังกล่าวพังทลายลงมา จากฝั่งดินของผู้ร้องเรียนจริง ทำให้ดินเกิดความเสียหายเคลื่อนตัวยาวประมาณ ๑๐๐.๐๐ เมตร กินเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนจิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทองจึงออกคำสั่งให้หยุดการชุดดินหรือคุมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการชุดดินหรือคุมดิน และดำเนินการปรับปรุงโดยผู้กระทำการด้วยมืออีกครั้งหนึ่ง ตามบันทึกคำให้การ ผู้กระทำการด้วยมือ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คู่กรณีได้มีการไก่เลี้ยงพิพาทโดยผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยจำนวน ๓๒๐,๐๐๐ บาท แล้ว และยินยอมแก้ไขดินปรับคืนที่นาที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และหากปรากฏภัยหลังว่ามีการทำรั่วสูญเบี่ยงจุดเดิมอีกผู้ประกอบการยินตือที่จะทำการซ่อมแซม ซึ่งผู้ประกอบการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้กลับคืนสู่สภาพเดิมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และยังได้จ่ายค่าชดเชยให้กับผู้ช่างนาอีกจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท

สำหรับการประกอบกิจการในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๕๔, ๑๘๕๖ นั้น เริ่มแจ้งการขุดตื้นเพื่อเป็นบ่อติด สร้างเก็บน้ำ หรือบ่อติดเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๕๕ เริ่มแจ้งการขุดตื้นเพื่อเป็นบ่อติดเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งการประกอบกิจการในโฉนดที่ดินทั้ง๓ แปลง ได้แจ้งการขุดตื้นภายหลังจากที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ จึงเป็นการประกอบกิจการที่เข้าลักษณะของงานลำดับที่ ๓ (๒) ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับ

• 100 •

卷之三

/ผังเมืองรวม...

ผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ กรณีดังกล่าวจึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลลดอนอินพลี ไม่สามารถออกใบรับแจ้งการขุดตื้นในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๙๕๒ และ ๑๙๕๕ ได้ เนื่องจากเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับข้อห้ามของกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนั้น การรับแจ้งการขุดตื้นขององค์การบริหารส่วนตำบลลดอนอินพลีจึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ประกอบกับที่ดินทั้ง ๓ แปลงดังกล่าว อยู่ในที่ดินประเภท ๗ (ลีเชี่ยวอ่อน) บริเวณ สก. - ๑ ตามข้อ ๑๕ ของประกาศฉบับดังกล่าว กำหนดให้เป็นที่ดินประเภทส่งเสริมเกษตรกรรม ซึ่งที่ดินประเภทนี้มิได้กำหนดข้อยกเว้นให้ประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ไว้ เช่น กัน จึงทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาก่อนนั้นจึงไม่อ่อนจะถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นตามนัยมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ปัจจุบันยังมิได้มีการออกใบรับแจ้งการขุดตื้นตามพระราชบัญญัติการขุดตื้นและถอนดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้กับบ่ออดิน

สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่อุกคามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งการประกอบกิจการโรงงานตามใบอนุญาตดังกล่าวจะสามารถประกอบกิจการในพื้นที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๗ และ ๑๙๕๐ เท่านั้น หากมีการประกอบกิจการในพื้นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้จะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ทำให้การขุดตื้นในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๙๕๒ และ ๑๙๕๕ เป็นการขุดตื้นโดยมิได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จึงเป็นการประกอบกิจการขุดตื้นโดยเข้าข่ายการตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๓ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง และวรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทราได้ดำเนินการส่งเรื่องรายงานการดำเนินคดีดังกล่าวไปยังกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบปรับเป็นที่สันสุด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับเบ็นที่เรียบร้อยแล้ว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยและผู้ประกอบการยินยอมแก้ไขโฉนดดินปรับคืนที่นาที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้ว สำหรับกรณีการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นั้น เห็นว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทราได้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการขุดตื้นโดยไม่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และองค์การบริหารส่วนตำบลลดอนอินพลีมีคำสั่งให้หยุดการขุดตื้นและไม่ออกใบรับแจ้งการขุดตื้นตามพระราชบัญญัติการขุดตื้นและถอนดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้น ปัญหาด้านค่าร้องเรียนในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมสมแล้ว ตามมาตรา ๓๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐.

นาย ๗๗๗

นาย ๗๗๗

นางสาว ๗๗๗

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ๗๗๗

/๗. คำวินิจฉัย...

๗. คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะ

อาศัยเหตุลักษณะข้างต้น จึงวินิจฉัยดังนี้ ตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

อย่างไรก็ตี การประกอบกิจการในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๔๕, ๑๘๔๖ และ ๑๘๔๗ นั้น แม้ว่า
ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลลดอนอิมพลีได้ออกคำสั่งให้หยุดการชุดดินหรือถอนดิน หรือจัดการป้องกัน
ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการชุดดินหรือถอนดิน และดำเนินการเปรียบเทียบปรับ รวมทั้ง
ยังมีได้มีการออกใบรับแจ้งการชุดดินตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถอนดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้กับบ่อตันกีตาน
แต่การรับแจ้งชุดดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลดอนอิมพลีในโฉนดที่ดินก่อนหน้านี้เป็นการรับแจ้งชุดดิน^๑
ภายหลังจากที่กู้ภัยกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดจะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ จึงทำให้การประกอบ
กิจการของผู้ประกอบการเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหาย
เมื่อการพิจารณาออกใบรับแจ้งการชุดดินตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถอนดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๗.๑ ขอให้จังหวัดจะเชิงเทราในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบรับแจ้งการชุดดินขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลลดอนอิมพลีให้แก่ผู้ประกอบการว่าก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชนหรือไม่ หากมี
ก็ขอให้มีการพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขที่ดินให้คืนสู่สภาพเดิมต่อไป

๗.๒ ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กำชับไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเกี่ยวกับการออกใบรับแจ้งการชุดดินโดยจะต้องพิจารณา
ประกอบกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบก่อนที่จะออกใบรับแจ้งการชุดดิน หากมีปัญหาข้อขัดข้อง
ให้มีการประสานหารือไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะ และควรมีการอบรมให้ความรู้ในการ
บังคับใช้กฎหมายด้วย ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาออกใบรับแจ้งการชุดดินต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และ
ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

พ.อ. ก. ส. ๒๕๖๐

(วิภาส รชตะนันทน์)

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

วิภาส รชตะนันทน์

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

จังหวัดจะเชิงเทรา

วิภาส รชตะนันทน์